01/12/2022

Ναυπάκτου Ιερόθεος: «Ομερτά», ήτοι «ο νόμος της σιωπής»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις με την υπόθεση της « Κιβωτού του Κόσμου», ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος δημοσίευσε σχετικό κείμενο. “Η νοο-τροπία πολλών διοικητών, πολιτικών και εκκλησιαστικών, όταν βλέπουν να ανδρώ-νεται ένα έκνομο σύστημα να σιωπούν και να «ευλογούν» τα γεγονότα, για να περ-νούν αυτοί καλά, και ας τα διορθώσει ο διάδοχός τους, είναι μια έμμεση συμμετοχή σε παρανομίες και σε αντιεκκλη-σια-στι-κό-τητες”, αναφέρει μεταξύ άλλων.

Παρακάτω όλο το κείμενο του Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου:

Με αφορμή τα όσα αποκαλύπτονται για την «Κιβωτό του Κό-σμου», δημιουρ-γούνται πολλά ερωτηματικά, αναφύονται πολλά προ--βλήματα που σχετίζονται με τον τρόπο αναπτύξεως όλου αυτού του συστήματος, και τον τρόπο λειτουργίας του μέχρι τώρα.

Κάθε λογικός άνθρωπος διερωτάται: Γιατί όλο αυτό το συ-στη-μα δεν ελεγ-χόταν από όλους τους εμπλεκομένους και υπευθύνους φορείς πάνω από 20 χρόνια λειτουργίας του, και τώρα, ύστερα από μερικές αποκαλύψεις, πέφτουν από τα σύννεφα; Δεν ζούμε σε ένα ευνομούμενο Κράτος που πρέπει όλα να ελέγχονται; Πως είναι δυνατόν να δίνονται μεγάλες επιχορηγήσεις χωρίς να ελέγχεται το αποτέλεσμα; Ποιοί κρύβονται κάτω από έναν τέτοιο μεγάλο οργανισμό; Γιατί ένα τέτοιο σύστημα προσέλκυε τον έπαινο εγχώριων, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων Οργανισμών; Γιατί έμπειροι δημοσιογράφοι το επαινούσαν, στους οποίους δεν μπορώ να αποδώσω τον χαρακτηρισμό της αφέλειας; Και πολλά άλλα ερωτήματα δημιουργούνται σε κάθε λογικό και νόμιμο πολίτη.

Παρακολουθώντας την εξέλιξη της υποθέσεως αυτής κάπου είδα να γράφεται, και για παρόμοια θέματα η λέξη και η νοοτροπία «ομερτά». Ο όρος «ομερ-τα», κατά την Βικιπαίδεια, είναι λατινικής προέλευσης. Συναντάται στις περιοχές της Σικελίας, της Καλαβρίας και της Απου-λίας, και δηλώνει μια κατάσταση κατά την οποία υπάρχει ισχυρή παρουσία παρανόμων οργανώσεων. Έτσι, με τον όρο «ομερτά» δη-λω-νεται η συνεργασία των παρανόμων με προηγηθείσα συνεννό-η-ση με τις αρχές, οπότε ο όρος αυτός (**ομερτά**) είναι ο **νόμος της σιωπής**, και η παραβίασή του πρέπει να τιμωρηθή με θάνατο. Γι’ αυτό επι-κρατεί η σικελική παροιμία «όποιος δεν ακούει, δεν βλέπει και δεν μιλάει, ζει εκατό χρόνια»!

Ο νόμος «ομερτά» είναι «ένας άγραφος νόμος σιωπής», είναι «ο κώδικας αφοσίωσης και άρνησης συνεργασίας με την αστυ-νο-μία». Πάνω από την δύναμη και τον φόβο «στέκεται η τιμή», η οποία ξέρει «να κρατά το στόμα κλειστό». Αλλιώς… «Κι αν η τιμή δεν μιλά, το χρήμα είναι φλύαρο» (Puzo Mario).

Φυσικά, δεν θέλω με κανέναν τρόπο να συνδέσω το έργο της «Κιβωτού του Κόσμου» με την σκληρή αρχή της «ομερτά», αφού δεν έχω στοιχεία γι’ αυτό, και είναι έργο της δικαιοσύνης να διαλευ-κα-νη την υπόθεση αυτή.

Εκείνο, όμως, που με προβληματίζει είναι τα ερωτηματικά που εγείρονται γύρω από την υπόθεση αυτήν, μερικά από τα οποία ανέφερα και προη-γουμένως. Διότι όλο αυτό το έργο που επιτέλεσε η «Κιβωτός του Κόσμου» όλα αυτά τα χρόνια, δεν μπορώ, όση καλή διάθεση και αν έχω, να αποδεχθώ ότι το έκανε μόνο ένας Ιερέας

με την Πρεσβυτέρα του, όσα χαρίσματα και αν είχαν, και ότι δεν υπάρχουν και άλλοι που κρύβονται κάτω από αυτήν την υπό-θεση, για να το δημιουργήσουν, να το προβάλλουν, να το δια-φη--μίσουν, αλλά και να επαινέσουν τον Ιερέα σε διεθνή φόρα και να αποσπάσουν τους ευρωπαϊκούς και εγχώριους επαίνους.

Τώρα, ύστερα από μερικές **αποκαλύψεις** οι περισσότεροι σιω-πούν και ενεργούν σαν τον Πόντιο Πιλάτο: «Αθώός ειμι από του αίματος του δικαίου τούτου· υμείς όψεσθε» (Ματθ. κζ΄, 25).

Ποιοί, λοιπόν, από πλευράς της Πολιτείας έχουν την ευθύνη αυτού του έργου; Ποιοί το επεξέτειναν; Ποιοί ήταν υπεύθυνοι να το ελέγξουν και δεν το έκα-ναν; Ποιοί γνώριζαν σημαντικές πτυχές κατά την πορεία του και σιω-πούσαν; Τα ερωτήματα μπορούν να είναι περισσότερα. Γνωρίζω, βεβαίως, ότι και οι δύο Αρχιεπίσκοποι, Χριστόδουλος και Ιερώνυμος, θέλησαν να το θέσουν υπό την επίβλεψη της Εκκλη-σίας και δεν μπόρεσαν. Ποιοί ευθύνονται γι’ αυτό;

Έτσι, στην περίπτωση αυτήν υπάρχει ένας νόμος σιωπής, που σε τελική μορφή είναι ένοχη σιωπή.

Το θέμα, όμως, έχει και άλλες προεκτάσεις, τις οποίες αντιμετωπίζουν καθη-με-ρινώς όσοι ασκούν διοίκηση, είτε πολιτική-κρατική είτε εκ-κλη-σια-στική.

Όποιος αναλάβει μια διοίκηση συνήθως έρχεται αντι-μέτωπος με μεγάλα ή μικρά προβλήματα, με **παρανομίες**, παρατυ-πίες, αντικανονι-κότητες, αντι-δημο-κρα-τικές και αντιεκκλησιαστικές νοοτροπίες, που υποβόσκουν στον χώρο της διοική-σεως, είτε κρατικής είτε εκκλη-σια-στικής και είχαν παγιωθεί για πολύ καιρό.

Τότε βρίσκεται μπροστά σε εκπλήξεις και προβλημα-τισμούς: Τι θα κάνη; Θα λειτουργήσει με τον νόμο της ένοχης σιωπής, θα καλύψει όλο αυτό το παράνομο και αντιεκ-κλησιαστικό σύστημα που έχει πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις, αφού εμπλέκονται διάφοροι παράγοντες με όλες τις έκνομες συνέπειες. Θα τις διορθώσει αν το θέλουν και οι άλλοι ή θα τις αποκαλύψει, με αποτέλεσμα να περιέλθει σε μια δίνη δικαστικών διενέξεων, σε ένα όργιο **συκοφαντιών** όλων αυτών των μελών, που ανήκουν στην φαινομενικά «καλή» και την υπόγεια κοινωνία, που ονομάζεται και «κίτρινη φυλή»; Θα αποδεχθεί να μετάσχει και αυτός σε αυτόν τον κόσμο της ένοχης σιωπής, εκβιάζοντας και εκβιαζό-μενος, ή θα θελήσει να μείνει ελεύθερος, δεχόμενος, όμως, καται-γισμό επιθέσεων και συκοφαντιών, που αν δεν έχει καλή νο-μική υπο-στήριξη μπορούν να τον οδηγήσουν στα Δικαστήρια και ενδεχο-μένως υπόδικο, παρά την **αθωότητά** του;

Και αν ένας κρατικός ή εκκλησιαστικός ηγέτης δεν συνάντησε στην διοίκησή του

τέτοια «κυκλώματα», είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα τον πλησιάσουν για να τον εμπλέξουν, με πρόφαση το «καλό έργο που πρόκειται να γίνει για το καλό της κοινωνίας, της Εκκλη-σίας και του λαού». **Οπότε, αν δεν είναι ευφυής ή αν δεν έχει πείρα διοικητική, εύκολα μπορεί να συνεργήσει σε τέτοιες συμπράξεις και συμ-φωνίες για το «καλό της κοινωνίας, των ανθρώπων, της Εκκλησίας και την δόξα του Θεού», και δεν θα είναι εύκολο να ενεργήσει ελεύθερα, όταν βρεθεί μπροστά σε απρό-ο-πτα. Γιατί σε δύσκολες καταστάσεις «ο νόμος της σιωπής» διασπά-ται από αυτούς που εμπλέκονται σε άλλα ανταγω-νιστικά κυκλώ-ματα.**

Έτσι, η νοοτροπία του νόμου της σιωπής λειτουργεί πολλές φορές, χωρίς ο διοικητής, είτε πολιτικός είτε εκκλησιαστικός, να εμπλακεί σε παρα-νομίες. Επειδή, ίσως, γνω-ρίζει πως λειτουργεί το «σύστημα» μπορεί να σκεφθεί «λογικά»:

«Γιατί να μπλέξω κρίνοντας αυτήν την παρανομία; Γιατί να υποστώ **διωγμούς** και συκοφαντίες; Γιατί να χάσω την ειρήνη και την ηρεμία μου; Ας μη ασχοληθώ μαζί τους, ας κάνω πως δεν καταλαβαίνω, ας αφήσω το πεδίο ελεύθερο να δρουν, ας δέχομαι τους επαίνους τους, και αν έλθει κάτι στην επιφάνεια, ας αφήσω αυτά τα κυκλώ-ματα να το καλύψουν, και εγώ να διατείνομαι ότι δεν ήξερα τι γινόταν, και φυσικά τότε, μετά την ανακάλυψη των παρανομιών, να επικαλούμαι τον νόμο, την δικαιοσύνη, την εύρρυθμη λειτουργία της κοινωνίας και να ασκώ με-τα τα γεγονότα κριτική».

Όμως, με τέτοιες νοοτροπίες δεν μπορεί να λειτουργήσει το δημοκρατικό σύστημα στην κοινωνία, ούτε η κανονικότητα στην εκκλησιαστική ζωή. **Η νοο-τροπία πολλών διοικητών, πολιτικών και εκκλησιαστικών, όταν βλέπουν να ανδρώ-νεται ένα έκνομο σύστημα να σιωπούν και να «ευλογούν» τα γεγονότα, για να περ-νούν αυτοί καλά, και ας τα διορθώσει ο διάδοχός τους, είναι μια έμμεση συμμετοχή σε παρανομίες και σε αντιεκκλη-σια-στι-κό-τητες.**

Θυμάμαι ότι ο Γέροντάς μου, ο άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Εδέσσης, Πελ-λης και Αλμωπίας, όταν βρισκόταν σε παρόμοιες προτάσεις ενάρξεως ενός έργου, που δεν πληρούσε τις απαραίτητες εκκλησιαστικές προϋποθέσεις, έλεγε: «Δεν πρέπει να γίνει αυτό για να μη βρει δυσκολίες ο διάδοχός μου». Δεν σκεφτόταν να φανεί ο ίδιος καλός, με την αποδοχή ενός «καλού» έργου, αλλά κυρίως να μη βασα-νισθεί ο διάδοχός του Μητροπολίτης. Αυτή είναι ορθόδοξη εκκλησιαστική νοοτροπία.

Σκέφτομαι: Πόσοι από μας δεν ταλαι-πωρούμαστε από τέτοιες νοοτροπίες Κληρικών όλων των βαθμών; Θεωρώ ότι δεν είναι δυνατόν ένας Κλη-ρικός να εκμεταλλεύεται το εκκλησιαστικό σύστημα και να δημιουργεί «ατομικό» έργο που

τον προβάλλει, για να αποσπά τον έπαινο και την προσοχή των αρχόντων και του λαού, που τελικά λειτουργεί ως «καρκινικό κύτταρο» και «όγκος» μέσα στο σώμα της Εκκλησίας!

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι πολιτικοί και εκκλησια-στι-κοί ηγέτες πρέπει να έχουν ειλικρίνεια διαθέσεων, επάρκεια γνώσεως και εκκλησιαστικού φρονή-ματος και να μη επιτρέπουν την ανάδειξη τέτοιων αντικοινωνικών και αντιεκκλη-σιαστικών μορφω-μάτων. Και όταν τα συναντούν να διαχωρίζουν την ευθύνη τους, να τα θεραπεύουν, αν είναι δυνατόν, και αν είναι αθεράπευτα να τα απομονώνουν, με οποιοδήποτε κόστος.

Δεν πρέπει να συμβιβαζόμαστε με οποια-δηήποτε μορφή «ομερ-τά» αν θέλουμε να είμαστε εντάξει με την συνείδησή μας, τον Θεό, που διά της Εκκλησίας μας ανέθεσε αυτό το έργο, να ποι-μαίνουμε έναν λαό, και με την Πολιτεία επειδή διευθύνουμε ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Δεν μπο-ρούμε ούτε πρέπει «να συμβιβαζόμαστε με τους συμβι-βα-σμούς».